

Mapa de relació de l'esplai amb l'entorn

1. Presentació

Us presentem una dinàmica que ens ha de servir, des de l'esplai, visualitzar d'una manera clara i senzilla quines són les accions i/o activitats que, a través del **treball en xarxa**, gestionem des de l'esplai. Ens ha de permetre, doncs, **veure amb quins agents** socioeducatius, culturals o d'altres tipus establim relacions de coordinació i cooperació (i per tant, plantejar-nos si volem continuar, millorar o finalitzar aquestes tasques).

És molt important que tot l'equip de monitores coneguem quina és la feina que des de l'esplai fem amb l'entorn ja que prenem consciència de la influència local i en l'entorn proper que exercim i del que som capaces de fer; tant per millorar el teixit personal de l'esplai com la relació amb el nostre voltant.

D'aquesta manera, la dinàmica de «Mapa de la relació de l'esplai amb l'entorn» no és més que un **recurs** per adonar-nos de com poder **gestionar la diversitat dins l'esplai**, promoure la inclusió i la diversitat personal i col·lectiva des de l'esplai. I una vegada tinguem totes les monitores la mateixa percepció, qüestionar-nos si volem seguir o millorar la nostra tasca amb l'entorn!

2. Objectius del recurs

- Conèixer i consensuar la situació de l'esplai respecte les relacions amb l'entorn
- Analitzar la composició de la població al barri, districte o població propera a l'entitat
- Plantejar-nos si hem d'incloure la gestió de la diversitat com a objectiu de l'esplai (com i perquè)
- Realitzar un mapa d'influència de l'esplai on ens ubicarem segons la nostra perspectiva i el nostre plantejament educatiu
- Adonar-nos de la importància de conèixer el context proper a fi d'establir treball en xarxa amb el nostre voltant; això pot ajudar-nos a fer de l'esplai un agent educatiu reconegut per tota la població
- Analitzar les possibles relacions i accions per millorar el nostre treball en xarxa

3. Material necessari

- **Mapa** del barri, del districte o de la població on es troba l'esplai.
- **Gomets** de colors (blau, verd, vermell, taronja i groc) i **llegenda**

4. Reflexionem sobre el terreny!

Per educar, cal saber qui tenim i qui volem tenir davant. Això és important perquè sabrem quines són les necessitats, possibilitats i limitacions amb les persones que compartim espai educatiu. Els infants i joves de l'esplai presenten realitats marcades per la **diversitat personal** (edat, gènere, nivell sociocultural, nivell econòmic, presència d'algun problema social, familiar, personal o social...) que hem de tenir en compte.

Aquesta diversitat pot comportar diferències substancials entre infants, joves, monitores i famílies dins l'esplai. És per això que hem d'**adoptar una actitud oberta**, de respecte i curiositat vers l'altre i, si s'escau, demanar suport i formació externa per poder-ho gestionar de manera òptima. La diversitat és un element que ens enriqueix humanament i culturalment.

4.1. Què és això de la diversitat?

La diversitat és un valor afegit que comporta centrar l'atenció en reduir o eliminar les barreres per a l'aprenentatge i la participació de totes les persones. En el món educatiu, parlem de **la gestió de la diversitat per referir-nos a l'acceptació i normalització de totes les persones en diferents aspectes de la vida** (diversitat funcional, diversitat sexual i diversitat cultural, principalment).

- Cal **evitar tòpics, prejudicis i imatges estereotipades** que puguem tenir respecte alguna persona o col·lectiu.
- Hem de fer una **aproximació personal i individual** a cada persona. Entendre les circumstàncies vitals, l'entorn sociofamiliar, la trajectòria i la seva experiència personal pot ajudar-nos a empatitzar i adaptar-nos mútuament a la dinàmica de l'esplai!
- Apropar-nos als infants, joves i famílies amb **esperit obert i actitud de respecte**.
- Cal que **acceptem la realitat de cada infant**.

4.2. I a l'esplai què?

Si volem donar un gir o aprofundir en els plantejaments pedagògics de l'esplai, i definir-los cap a una línia més inclusiva, podem començar reflexionant sobre...

- 1. Quina és la finalitat de l'esplai?** Els objectius a treballar i els valors de l'entitat, quins són? Tenim un plantejament directe respecte la gestió de la diversitat a l'esplai? Alguns exemples:
  - Aprofundir en el valor de la igualtat en la diversitat. Encara que totes som diferents, totes tenim els mateixos drets i deures i mereixem una real igualtat d'oportunitats (*Com valorem a l'esplai la diversitat?*)
  - Promoure la convivència en la diferència. Les diferències no poden ser motius de conflicte sinó ajudar al foment del respecte (*Actualment hi ha diversitat a l'esplai?*)
  - Facilitar el diàleg i enriquiment mutu entre infants i joves. La realitat és dinàmica i canviant; està en transformació permanent i per tant, hem de deixar expressar-se a totes les persones
  - Contribuir a la construcció i assumpció d'identitat personal crítica i activa de cada infant i jove
- 2. Quina és la convivència que volem dins l'esplai?** Les actituds i accions individuals poden esdevenir

en conflictives si no tenim clars els límits. Per exemple:

- Contribuir a evitar que les diferències socioculturals, personals o econòmiques esdevinguin en desigualtats socials (*Tot i que som diferents, tractem a tothom igual?*)
- Descobrir, reconèixer i evitar possibles actituds excloents o discriminatòries cap a un o varis infants/joves de l'esplai i al nostre entorn més proper
- Ser actives en la transformació de les estructures i institucions socials que són injustes, discriminatòries o segregadores
- Assumir un plantejament i pràctica educativa plural, respectuosa, implicada i engrescadora cap a tots els col·lectius propers a l'esplai (*Hi ha algun objectiu concret al nostre Projecte Educatiu?*)
- Compartir l'orientació educativa de l'esplai amb totes les persones que hi formen part o que hi estan vinculades: infants, joves, famílies, tot l'equip de monitores, col·laboradores o antics membres, entitats afins a nosaltres...

3. Com podem aprofundir o millorar la gestió de la diversitat dins l'esplai? Hem d'apostar per una posició comuna i consensuada per treballar cap a una mateixa idea de diversitat.

- Les monitores hem de **dedicar temps a debatre i consensuar** les accions, actituds, activitats i relacions amb l'entorn que volem fer des de l'esplai
- Podem participar de **formacions** específiques referents a l'atenció i gestió de la diversitat (formacions de sector i càpsules formatives) o demanar assessorament específic a la coordinadora de projectes del sector.
- Organitzar **debats i sessions d'aprofundiment** entre nosaltres mateixes respecte dubtes, propostes i altres qüestions relacionades amb la gestió de la diversitat a l'esplai. Això ens pot servir per crear un espai segur on parlar, compartir experiències i motivar-nos entre nosaltres.
- Definir **estratègies** per fer arribar el projecte de l'esplai a famílies que no participen de l'esplai; per assolir-ho, podem utilitzar tots els agents socioeducatius del nostre entorn que sí tenen vincles amb aquests infants, joves i famílies per establir canals i vincles amb aquesta població.

O fer-nos les preguntes...

Cada infant és singular i diferent dels altres	<ul style="list-style-type: none"> • Ens adonem de la diversitat de persones que participen i conviuen a l'esplai? • Quins factors generen diversitat o ens fan adonar-nos de les diferències? • L'esplai és un mirall de la realitat de l'entorn? • En l'equip de monitores, quant diverses som?
Com valorem la diversitat?	<ul style="list-style-type: none"> • Quines activitats agraden a tots els infants i joves? És més divertit així? • Sabem com tractar a tots els infants i joves? • Quina percepció i/o opinió tenen infants i joves respecte la diversitat a l'esplai? Tenim conflictes de relació entre ells? • Si es fan grups homogenis i tancats, quina és la nostra actitud al respecte? • Tenim algun criteri per promoure la diversitat alhora d'incorporar nous infants o joves a l'esplai?
	<ul style="list-style-type: none"> • Què diu el nostre Projecte Educatiu (PE) respecte la gestió de la diversitat a

El nostre plantejament educatiu es relaciona amb la gestió de la diversitat?	<p>l'esplai?</p> <ul style="list-style-type: none"> • La diversitat, ens ajuda o ens fa més difícil la nostra tasca educativa? Perquè? • Com ens pot ajudar a millorar els nostres objectius i relacions dins l'esplai? • Tots els infants ho han de fer tot i de la mateixa manera? Fins a quin punt som flexibles o diverses en el moment d'organitzar i realitzar activitats?
Tot i que som diferents, tractem als infants i joves per igual?	<ul style="list-style-type: none"> • Les diferències personals són motiu de marginació o discriminació d'algú? Què hi fem al respecte? • Estem segures de no tenir cap infant «oblidat», avorrit o deixat per impossible? • Dins els grups d'infants, es margina a algú d'alguna manera? • Algun infant o jove es pot sentir marginat per alguna qüestió? • Sabem què són els prejudicis i com ens distorsionen la realitat? • Alguna vegada he dit «Jo no sóc racista però...»?

5. Posem-nos a treballar!

Una vegada haguem treballar de manera conjunta en quin punt es troba i cap a on ens agradaria avançar, us proposem una eina per a començar a treballar amb els agents socioeducatius propers a l'esplai.

5.1. Mirem-nos el mapa...

Cal que ens plantegem les següents preguntes i així sabrem en quin punt ens trobem a l'esplai:

- Quants monis i quants infants tenim? Ens trobem còmodes amb aquest número (ens agradaria augmentar o reduir el nombre d'infants o monis)? Per què?
- Quines accions hem fet per donar a conèixer l'esplai al barri o al nostre entorn? Hem fet alguna acció concreta amb alguna entitat o població concreta? Per què?
- Quins resultats hem obtingut? Estem satisfetes amb el què hem aconseguit?

5.2. El nostre entorn

Ara és el moment d'agafar un mapa de la nostra zona i ubicar els diferents elements d'anàlisi per temàtica (cada tema té un gomet de color). És important que, cada vegada que una monitora posi un gomet, ho comenti amb tot l'equip **quin agent és, perquè el coneix i quina és la seva activitat i/o finalitat**:

- **Agents i/o associacions educatives (blau)**: altres esplais, cau/s, escoles i instituts, casals, centres oberts, ludoteques i biblioteques...
- **Altres associacions (verd)**: Culturals o socioculturals, de veïnes i veïns o col·lectius específics (associació de persones per origen, per exemple), esportives...
- **Punts de reunió dels infants (vermell)**: places, parcs o zones verdes, patis d'escoles (si hi tenen accés fora de l'horari escolar)
- **Punts de reunió d'adolescents/joves (taronja)**: centres juvenils, ateneus o similars
- **Punts de reunió dels adults (lila)**: Comerços, Ampes o associacions de famílies, centres culturals, escoles d'adults o similars, parcs, zones verdes o espais d'esbarjo infantils

5.3. Les relacions que tenim amb l'entorn

Un cop acabem d'afegir totes les entitats que considerem, hem de pensar quin tipus de relació tenim a través de l'esplai amb aquest agent i quines possibles interaccions podrem establir (quadre de la pàgina següent):

1. Hi tenim bona relació? Poca? Coneixem algú que en formi part? Alguna vegada hem fet alguna activitat conjunta? Aquesta reflexió es pot escriure al damunt del gomet, escrivint del 0 al 5 (0 menys i 5 més) la relació que considerem que hi tenim actualment.
2. Quines entitats creiem que poden ser prioritàries per realitzar o millorar els objectius de l'esplai? Quins agents poden ajudar-nos a millorar la relació de confiança amb el barri? Escollim entre 3 i 5 agents que considerem que seran prioritaris per a treballar-hi; per a prioritzar, podem tenir en compte l'accessibilitat a l'entitat, un contacte o persona coneguda, lideratge comunitari...

És interessant que establim un **pla d'avaluació** de les accions que ens proposem. Pot resultar-nos útil per plantejar un treball continuat i de millora, especificar accions ens queden pendents, quines ens han donat els resultats que esperàvem i quines hem de repensar de nou! Per això, us proposem:

- Objectiu i acció o activitat concreta
- Temporalització: calendari que inclogui dates límits, terminis o períodes d'execució de l'acció
- Indicadors i resultats esperats
- Resultats obtinguts
- Valoració quantitativa i qualitativa de l'esplai

Per exemple...

Objectiu	Donar a conèixer els campaments l'esplai a les famílies del municipi
Acció - Activitat	<ul style="list-style-type: none"> • Fer difusió de les activitats d'estiu
Temporalització	<ul style="list-style-type: none"> - Demanda a Esplac i impressió dels cartells: Abril - Inici de la campanya – repartir cartells: Abril - Xerrades informatives a l'Ampa de l'Escola municipal - Punts d'informació i inscripció: Finals de Maig i principis de Juny
Indicadors i resultats esperats	<ul style="list-style-type: none"> - Impressió de 100 cartells - 1 xerrada a l'Ampa de l'Escola municipal - Com a mínim, ubicar el punt d'inscripció a l'esplai i l'altre descentralitzat
Resultats obtinguts	<ul style="list-style-type: none"> - Impressió de 100 cartells - No hem fet la xerrada a l'Ampa - Dos punts d'inscripció: a l'esplai i al punt d'informació juvenil
Valoració	La difusió de l'activitat s'ha assolit amb èxit i considerem que la descentralització de les inscripcions ha fet arribar l'activitat a noves famílies. No hem pogut organitzar la xerrada amb l'Ampa per falta de previsió, ja que no s'ha pogut convocar una reunió amb totes les famílies de l'escola

Entitat / Associació / Agent educatiu	Com ens podem ajudar en la gestió de la diversitat a l'esplai?	Com podem iniciar la relació per treballar conjuntament?	Accions concretes que els podem proposar*

*Quines accions concretes podem proposar per, amb el termini de 3 mesos, començar aquest treball?

Per exemple: enllaç amb famílies d'origen divers, contacte amb associacions culturals, distribuir tríptics i cartells informatius de l'esplai i/o activitats de vacances, descobertes o activitats conjuntes amb altres associacions i entitats, convidar a líders comunitaris a venir a l'esplai per a després fer un traspàs a la comunitat, activitats obertes en barris concrets, dinàmiques i explicacions en escoles i ampes...